

förordningen, skulle Regionkommittén välkomna möjligheten att räkna med sådan bedömning, övervakning och utvärdering som utgifter som är berättigade till samfinansiering av Sammanhållningsfonden.

4.11. Regionkommittén vill uppmana kommissionen att säkerställa att de lokala och regionala myndigheterna involveras i alla fondens faser från det att man sätter upp prioriteringar till övervakning och uppföljning.

4.12. Slutligen, mot bakgrund av de förfaranden som beskrivs i förordningen för att ändra både förordningen

och dess bilagor, skulle ReK vilja ha en försäkring att förändringar av bilagorna inte kommer att undergräva Sammanhållningsfondens filosofi genom att förändringar införs utan att bli föremål för enhällig omröstning i rådet.

4.13. Regionkommittén uppmanar kommissionen att se över förslaget till ändring av förordningen om inrättandet av en sammanhållningsfond tillsammans med förslaget till rådets förordning om ändring av bilaga II till denna förordning och i och med detta beakta Regionkommitténs förslag.

Bryssel den 19 november 1998.

*Regionkommitténs
ordförande*

Manfred DAMMEYER

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till medlemsstaterna om regionalpolitiken och konkurrenspolitiken: Stärkt koncentration och överensstämmelse"

(1999/C 51/04)

BAKGRUND

- Meddelande från kommissionen till medlemsstaterna om regionalpolitiken och konkurrenspolitiken: Stärkt koncentration och överensstämmelse⁽¹⁾.
- Presidiets beslut av den 15 juli 1998 att i enlighet med artikel 198c, fjärde stycket i EG-fördraget avge ett yttrande i frågan och att ge utskott 1 "Regionalpolitik, strukturfonder, ekonomisk och social sammanhållning, samarbete över nations- och regiongränser" i uppdrag att utarbeta yttrandet.
- Det utkast till yttrande (CdR 236/98 rév.) som utskott 1 antog den 30 september 1998 (föredragande: Hugh Henry och José María Muñoa Ganuza).

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 26:e plenarsession den 18-19 november 1998 (sammanträdet den 19 november).

DEL A: HUVUDDRAGEN I MEDDELANDET

1. Problem och möjliga lösningar

1.1. Den aktuella situationen

1.1.1. Enligt kommissionens uppgifter för perioden 1994 till 1999 bor totalt 50,6 % av EU:s befolkning i

regioner som är berättigade till regionalstöd, medan 46,7 % bor i områden som omfattas av regionalstöd enligt artikel 92.3 a och c. Av kommissionens uppgifter framgår också att 6,6 % av gemenskapens befolkning bor i regioner som är berättigade till stöd från strukturfonderna men där konkurrenspolitiken inte tillåter regionalstöd, medan 2,7 % av gemenskapens befolkning bor i regioner som täcks av nationella regionalstöddordningar men som inte är berättigade till stöd från strukturfonderna.

⁽¹⁾ EGT C 90, 26.3.1998.

Syftet med kommissionens förslag är att endast områden som också erhåller nationellt stöd skall beviljas EU-stöd. Den andel av befolkningen, 6,6 %, som bor i regioner som är berättigade till strukturfondsstöd men inte till nationellt stöd skulle då fråntas möjligheten att erhålla stöd. Kommissionen kommer endast att tillåta en marginal på högst 2 % av befolkningen. Andelen områden med sådana överlappningar skiljer sig avsevärt åt mellan olika medlemsstater och regioner (t.ex. Finland 12,6 %, Nederländerna 10,4 %, Frankrike 9,6 %, Storbritannien 9 %, Spanien 8,9 %, Sverige 8,7 % och Italien 7,5 %).

1.1.2. Regionkommittén anser att det krävs en ingående analys av situationen för att uppfylla regional- och konkurrenspolitikens målsättningar så effektivt som möjligt under den kommande perioden.

1.2. Målsättningarna i kommissionens förslag: koncentration och överensstämmelse

1.2.1. När det gäller koncentration instämmer ReK med kommissionen om att trots de framsteg som gjorts sedan gemenskapens regionalpolitik infördes, kvarstår det stora strukturella skillnader inom unionen. ReK håller därför också med om att det — i linje med målen i artikel 130a i EG-fördraget att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen inom EU — är nödvändigt att öka koncentrationen av gemenskapens medfinansiering för att maximera insatserna och få någon betydande effekt. Detta inkluderar bland mycket annat att undersöka vilka regioner i unionen som är de mest drabbade.

1.2.2. I fråga om konkurrens skulle en koncentration bidra till att begränsa de snedvridningar som åstadkommit av regionala stödordningar, med hänsyn till storleken på det geografiska område som avses.

1.2.3. När det gäller överensstämmelse är de regionala och lokala myndigheterna medvetna om att det nuvarande beslutssystemet är olämpligt. Olika aktörer är inbegripna i regionalpolitik och delar ansvaret inom myndigheterna. De har skilda målsättningar och tids-scheman vilket gör det svårt att samordna de två olika politikområdena.

1.2.4. Mot bakgrund av att strukturfondernas medfinansiering stöder de fonder som medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna använder för sin egen utvecklingspolitik, vore det logiskt att strukturfonderna, i synnerhet Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), gavs möjlighet att ingripa på alla de områden där stöd beviljas av medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna.

1.2.5. Problemet uppstår i de områden som erhåller stöd från strukturfonderna men inte får statligt regionalstöd. Inom dessa områden finns det möjlighet till

medfinansiering av stödordningar för små och medelstora företag, samt stödordningar för miljö och forskning, men med stödnivåer som är lägre än dem som beviljas i de områden som omfattas av artikel 92.3 a och c.

1.2.6. Strukturfonderna kan inte förmå större företag att investera i sådana områden, trots att detta vore mycket önskvärt för den regionala utvecklingen, eftersom de lockar med sig andra investeringar och öppnar dörrarna till världsmarknaden.

1.2.7. Regionkommittén anser att skälen till att söka överensstämmelse står att finna i de problem som uppstår på grund av omlokalisering av företag och konkurrenssnedvridningar som i vissa fall förorsakas av beviljande av miljö- och forskningsstöd.

1.2.8. ReK anser att det uppstår allvarliga problem när sektorer med samma problem inom en medlemsstat, till exempel fiskerisektorn, diskrimineras i fråga om statligt stöd, vilket i sin tur leder till att företag flyttar till områden där de stödnivåer som beviljas är högre.

DEL B: DISKUSSION OM DE TVÅ POLITIKOMRÅDEN

2. Konkurrenspolitik: statligt stöd

2.1. Förutom att det är en viktig målsättning att upprätthålla konkurrenskraftiga marknader i Europa, anser Regionkommittén att detta ligger i linje med den dominerande ekonomiska ideologin, med programmet för den inre marknaden, som nu fullbordats, och med den gemensamma valutan.

2.2. Samtidigt anser Regionkommittén att konkurrenspolitiken är en av den europeiska industripolitikens grunder.

2.3. Därför accepterar Regionkommittén konkurrenspolitikens dubbla målsättning: att behålla de regler som överensstämmer med det ekonomiska system som EU valt och vidta minimala åtgärder där det behövs, i synnerhet i kristider, som de som gemenskapens ekonomi gått igenom.

2.4. Förutom att upprätthålla dessa regler anser Regionkommittén att konkurrenspolitiken även har till uppgift att upprätta ett ramverk för de ekonomiska operatörernas verksamhet och stimulera dem som beslutar om investeringar och strategier. Den skulle med andra ord i högre grad vara inriktad på "tilldelning" än på "fördelning".

2.5. Statligt stöd är berättigat eftersom det bidrar till att uppnå en jämn och hållbar utveckling och till att stärka gemenskapens ekonomiska och sociala sammanhållning. Detta förklaras av att dessa målsättningar

inte kan uppnås genom marknadernas fria agerande, av att kostnaderna annars skulle bli alltför höga eller av att konkurrensen annars skulle öka så till den grad att den skulle hotas att förstöra sig själv.

2.6. Artikel 92 i EG-fördraget tillåter statligt stöd när det avser allvarlig regional obalans, att underlätta eller skynda på nödvändiga anpassningar inom olika sektorer eller att underlätta tillbakadragandet från viss verksamhet i syfte att, åtminstone tillfälligt, neutralisera vissa konkurrensnedvridningar som förorsakas av extern verksamhet.

2.7. ReK anser att det statliga stödet bidrar till att skapa de lika möjligheter som är nödvändiga om inre marknaden skall uppfylla sin funktion som fördelare av tillgångarna. När man uppnått lika möjligheter träder marknadskrafterna in och endast då kan man göra en bedömning mot bakgrund av resultaten. Det är med utgångspunkt i dessa bedömningar och analyser som strukturpolitiken verkar.

3. Regionalpolitik

3.1. Regionalpolitikens syfte är att bidra till att minska att inkomstskillnader som överstiger i genomsnittet inom gemenskapen. Regionala problem innebär ihållande, omfattande skillnader i fråga om inkomst per capita, sysselsättningsgrad och produktivitet mellan regioner som har samma ekonomiska system.

3.2. Regionkommittén är medveten om att Europa har ett centrum och ett perifert område, en kombination av politisk decentralisering och stora skillnader samt betydande skillnader mellan medlemsstater och regioner. Detta innebär att den privata sektorns ekonomiska operatörer deltar i den europeiska konkurrensen på mycket skilda villkor.

3.3. Regionkommittén inser att det europeiska system som håller på att växa fram, i synnerhet i samband med den gemensamma valutan, kommer att kännetecknas av stor rörlighet för varor, tjänster och vissa produktionsfaktorer (främst finanskapital) och en stor decentralisering av den politiska makten. Detta kommer emellertid inte att hindra att en stor del av den ekonomiska makten förs över från statlig till transnationell nivå, vilket har stärkts av att man antagit gemensamma regler för åtgärder. (Arbetskraftens rörlighet kommer emellertid inte att vara fullständig).

3.4. Å andra sidan går det inte att förneka att ekonomisk integration har haft ett stort inflytande på samspelet mellan staten och marknaden, med en övervikt mot marknaden som avgörande faktor för fördelningen. Kommittén anser därför att det finns risk för att den europeiska modellen blir mer dynamisk men också mer ojämlik.

3.5. Kommittén anser att det grundläggande målet för EU:s strukturåtgärder bör vara att säkerställa långsiktigt stöd till de regioner som har allvarligast strukturproblem. För de minst gynnade regionerna, med hänsyn till BNP eller arbetslöshet, är återhämtningen ofta en process som går långsamt och som kräver insatser under en längre period.

3.6. Regionkommittén anser att det är nödvändigt att medlemsstaterna, EU och samhällsorgan på subnationell nivå arbetar tillsammans för att bekämpa ojämlikheter i enlighet med partnerskapsprincipen. Detta är den enda möjliga vägen för att underlätta anpassningen till nya omständigheter, inklusive den gemensamma valutan, och för att undersöka nya möjligheter, vilket skulle gynna samtliga regioner och medborgare.

4. Avslutande kommentarer om den jämförande analysen

4.1. Regionkommittén noterar att varken konkurrenspolitikens filosofi eller principer sammanfaller med regionalpolitikens. Därför kommer man inte alltid att kunna förvänta sig en fullständig överensstämmelse mellan de två politikområdenas ingripande.

4.2. När man strävar efter överensstämmelse mellan de två politikområdena skall man ta hänsyn till vilken sorts aktörer som är inblandade i de två processerna och till de offentliga och privata operatörer som deltar.

4.3. När man utarbetar regionalpolitiken måste man ha i åtanke att den del av konkurrenspolitiken som sysslar med övervakning av statligt stöd har en direkt inverkan på de aktiva industripolitiska instrument som finns tillgängliga för nationella och regionala myndigheter. Balanserad ekonomisk utveckling mellan olika regioner och ekonomisk och social sammanhållning utgör å andra sidan fundamentala delar i den ekonomiska modell som tillämpas i Europa. Det krävs därför en väl avvägd balans mellan konkurrens och regionalpolitik.

5. Slutsatser

5.1. Regionkommittén stöder förslaget att den andel av EU:s befolkning som är berättigad till strukturstöd under framtida mål 1 och 2 bör minskas från nuvarande 51 % till en andel som är mindre än den befolkning som ingår i de regioner som är berättigade till stöd enligt artikel 92.3 a och c. På så sätt kan man stärka överensstämmelsen mellan gemenskapens regionalpolitik och nationella, regionala och lokala regionalpolitiska åtgärder och undvika de problem som de områden som är berättigade till stöd från strukturfonderna men inte till nationellt regionalstöd för närvarande upplever.

5.2. Regionkommittén vill undvika att en situation uppstår där täckningen av nationellt stöd automatiskt avgör berättigandet till och täckningen av stöd från strukturfonderna. Detta skulle innebära ett klart brott mot subsidiaritetsprincipen och äventyra ministerrådets och Europaparlamentets förmåga att se reformen av strukturfonderna och de områden som är berättigade till stöd i ett vidare perspektiv. Såsom Regionkommittén har noterat, i rapporten från Rembert Behrendt och Manuel Fraga Iribarne, är det nödvändigt att medlemsstaterna engagerar de regionala och lokala organen i utformningen av områden för regionalt stöd.

5.3. Kommittén anser det vara korrekt att eftersträva att konkurrens- och strukturpolitiken hänger samman i så hög grad som möjligt. Med hänsyn till de olika målen kan och får man dock inte kräva att så alltid skall vara fallet. Dagens regionala skillnader inom EU och inom medlemsstaterna kräver flexibilitet.

5.4. ReK stöder även förslaget till sänkning av taket för den totala täckningen av gemenskapsbefolkningen i unionens regioner under perioden 2000 till 2006, vilket är i linje med insatserna för att uppnå en fullständig koncentration.

5.5. Sänkningen av taket kommer att innebära att vissa områden förlorar berättigandet till regionalstöd när reformen träder i kraft. Kommittén efterlyser en selektiv och stringent metod för att säkerställa att målsättningen att koncentrera stödet till områden där det finns störst behov verkligen uppnås och undvika proportionella minskningar, som varken skulle svara mot kvalitativa eller kvantitativa kriterier. Regionkommittén önskar att den områdesindelning för regionalt stöd som kommer att föreslås för kommissionen av medlemsstaterna blir resultatet av ett förfarande där öppenhet, insyn och objektivitet verkligen har kunnat säkerställas.

5.6. Regionkommittén förordar en större koncentration av stödet och en utveckling mot större överensstämmelse mellan struktur- och konkurrenspolitiken.

5.7. Kommittén vill framhålla att en sådan överensstämmelse skulle vara förenlig med upprätthållandet av en viss flexibilitet, i synnerhet med tanke på det faktum att de två politikområdena inte helt sammanfaller.

5.8. Med hänsyn till att 6,6 % av gemenskapens befolkning för närvarande bor i områden som har rätt till stöd från strukturfonderna men inte till statligt stöd, anser ReK att den av kommissionen föreslagna marginalen på 2 % skulle försvåra tillämpningen av den flexibilitet som nämndes ovan.

5.9. ReK stöder förslaget där två koncentriska cirklar illustrerar förhållandet mellan de regionala indelningssystemen och konkurrenspolitiken, eftersom detta garanterar medlemsstaterna och regionerna en viss flexibilitet för att fullfölja sina regionalpolitiska målsättningar.

5.10. ReK finner att det finns definitionsmissiga olikheter mellan att de båda sätten att göra stödområdesavgränsningar, varför det är svårt att uppnå absolut överensstämmelse mellan de nationella och de europeiska stödområdena. Kommissionen måste därför finna sig i att det får förekomma några undantag.

5.11. ReK tillstår att upprätthållandet av homogenitet i stödområdena, bevarandet av kulturell och regional identitet och upprätthållandet av dynamiken i områden där industrin uppnått stordriftsfördelar och kan säkerställa regionens utveckling och tillväxt under vissa förutsättningar kan tyda på en viss flexibilitet och differentierade åtgärder.

5.12. Kommittén stöder kommissionens förslag att de områden som omfattas av artikel 92.3 a skall definieras genom en tillämpning av kriteriet där BNP per capita är mindre än 75 % av gemenskapsgenomsnittet, samt föreslår ett kriterium för unionens yttersta randområden och ett glesbygdskriterium, det vill säga mål 1-områdena. Vad gäller det nya mål 2 delar kommittén uppfattningen att det måste åstadkommas överensstämmelse med artikel 92.3 c.

5.13. Kommittén föreslår att man skapar ökade möjligheter för de mest avlägsna regionerna, dvs. även nuvarande mål 6-regioner, att få stöd enligt artikel 92.3 a i fördraget. På så sätt skulle de även betraktas som regioner som omfattas av artikel 92.3 a, oavsett inkomstnivå, och det samordningsmål som kommissionen föreslår skulle upprätthållas i relation till kriterierna för att definiera områden som är berättigade till regionalstöd.

5.14. Med hänvisning till sitt yttrande om förslaget till förordning om allmänna bestämmelser för strukturfonderna av den 17 september 1998⁽¹⁾, vill kommittén betona att den välkomnar att särskild uppmärksamhet ägnas arbetsmarknadskriterierna och BNP när stödtaket per medlemsstat fastställs för de områden som faller under artikel 92.3 c. Kommittén vill dock påpeka att det inom dessa nationella stödtak måste finnas tillräcklig flexibilitet för att man skall kunna använda ytterligare indikatorer och på så vis ta hänsyn till speciella regionala och nationella förhållanden. De lokala och regionala nivåerna bör i alla händelser delta i urvalet av dessa stödområden.

⁽¹⁾ CdR 167/98 fin — EGT C 373, 2.12.1998, s. 1.

5.15. Regionkommittén välkomnar förslaget att områden som för närvarande omfattas av artiklarna 92.3 a och som inte längre är berättigade till nationellt stöd skall få tillgång till statligt stöd under en övergångsperiod.

5.16. I linje med subsidiaritetsprincipen föreslår även ReK att regionerna skall ges en större roll i fördelningen av stödet från strukturfonderna och det nationella regionalstödet. Regionerna kan och måste delta i fastställandet, förvaltningen, utvärderingen och övervakningen av dessa åtgärder i partnerskap med alla berörda parter.

5.17. I syfte att förebygga alltför stora skillnader eller orättvisor inom en region som praktiskt taget i sin helhet är berättigad till strukturfondsstöd, anser kommittén emellertid att det är väsentligt att de regionala myndigheterna kan göra hela området berättigat till stöd, vilket

skulle göra det möjligt att utarbeta och genomföra integrerade regionala utvecklingsstrategier för hela regionen.

5.18. Kommittén stöder kommissionens förslag att de regioner som till följd av koncentrationsansträngningarna förlorar sin nuvarande status efter år 2000 skall bli föremål för åtgärder på vart och ett av politikområdena med garanti för att de regioner som även i fortsättningen får stöd från strukturfonderna under en övergångsperiod (utfasningsperiod) måste uppfylla konkurrensreglerna för statligt stöd.

5.19. Under förutsättning att processen ger utrymme för en viss flexibilitet och konsekvens stöder Regionkommittén kommissionens önskan att besluten om såväl de nationella regionalstöddordningarna som strukturfonderna skall fattas i tid för att träda i kraft den 1 januari 2000.

Bryssel den 19 november 1998.

Regionkommitténs

ordförande

Manfred DAMMEYER
